

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-12433
Otsuse kuupäev 14.12.2025
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Energate OÜ (11460006)

Tarbija nõue Kohustuse puudumise tuvastamine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis kauplejaga 22.12.2020 maagaasi ja võrguteenuse müügilepingu nr ML1618. Tarbija ei kasutanud mingi aja vältel tarbimiskohas maagaasi ja kaupleja ei esitanud tarbijale arveid. Kaupleja esitas tarbijale perioodile 16.12.2024–31.07.2025 koondarve nr GM2508473, millega tarbija ei nõustunud. Kaupleja andmetel tühjenes 16.12.2024 arvesti kommunikatsioonipatarei, mille tõttu katkes andmeedastus ja kauplejale jäi märkamatuks tarbimise taasalustamine. Tarbija pöördus kaupleja poole soovides, et kaupleja esitaks arved iga kuu kohta eraldi kuupõhiste näitude alusel, mida kaupleja ei teinud. Tarbija keeldus arve tasumisest. Kaupleja väljastas 06.10.2025 arve nr GM2510914, millel on kajastatud võlgnevus 199,99 eurot.

Tarbija palub tuvastada, et temal puudub kaupleja ees rahaline kohustus tasuda maagaasi eest perioodil, mille kohta kaupleja ei esitanud igakuuliselt arveid põhjusel, et kaupleja rikkus oma kohustusi gaasitarbimise mõõtmisel ja arvestamisel, samuti et kaupleja kannab kõik kulud ja riskid, mis tulenevad mõõteandmete puudulikkusest kogumisest ja edastamisest.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu. Kaupleja arveldab tavapäraselt kuupõhiselt, kuid antud juhul esines tehniline tõrge, kus patarei tühjenes. Kaupleja avastas selle 16.07.2025 korralise hoolduse käigus, kaupleja asendas patarei. Kauplejal on olemas tarbija poolt tegelikult tarbitud gaasikoguse andmed, kuid kaupleja ei saa täita tarbija nõuet esitada tarbimise andmed iga kuu

kohta, kuna neid näite säilinud ei ole. Kauplejal õnnestus arvestist kätte saada tagasiulatuvalt veidi enam kui kahe kuu tarbimisandmed ehk tarbimise ajalugu alates 09.05.2025. Tarbitud koguste jaotamine varasemate kuude alusel ei muuda tarbija jaoks summaarselt lõppmakset, kuna nimetatud perioodil olid hinnad nõ konstantsed. Kaupleja esitas tarbijale arve tegeliku tarbimise mahu järgi.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Tarbijavaidluste komisjon on kohtuväline tsiviilvaidlusi lahendav organ, millel on tarbijakaitseseaduse § 40 lg 3 alusel õigus läbi vaadata tarbija ja kaupleja vahel sõlmitud lepingust tulenevat vaidlust. Komisjon tuvastas, et pooled sõlmisid maagaasi ja võrguteenuse müügilepingu, tarbija nõue tuleneb sellest lepingust.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 8 lg 2 kohaselt on leping lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. Kohustus tuleb täita vastavalt lepingule või seadusele (VÕS § 76 lg 1). Kohustuse rikkumine on võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine (VÕS § 100). Kui võlgnik on kohustust rikkunud, võib võlausaldaja kohaldada õiguskaitsevahendit (VÕS § 101 lg 1) ning muuhulgas nõuda kohustuse täitmist (p 1).

Tarbija esitas kaupleja vastu kohustuse täitmise nõude tuginedes asjaolule, et kaupleja ei ole temale alates 16.12.2024 esitanud igakuuliselt tarbitud ja mõõdetud maagaasi arveid, millega kaupleja rikkus temale lepingust tulemevaid kohustusi. Tarbija vaidlustas kaupleja poolt pooleaastase perioodi kohta esitatud koondarve ja sellel avaldatud tarbitud gaasikogused leides, et kuna kaupleja ei ole igakuulist tarbimise kogust tõendanud, ei lasu seetõttu tarbijal kohustust tasuda kaupleja arvet.

Komisjon kontrollis pooltevahelise lepingu tingimusi ning vaidlustatud arvega seotud asjaolusid.

Tarbija asjaolude kohaselt sõlmis ta aastal 2020 kauplejaga maagaasi võrgulepingu. Lepingu kohaselt oli kaupleja kohustatud tarbimist mõõtma ja esitama arveid igal kalendrikuul. Mõlemad lepingupooled avaldasid, et tarbija ei kasutanud maagaasi kogu aeg ja et tarbimises olid pikad vaheajad. Tarbija tegi kauplejale etteheite, et kaupleja ei ole temale ka varasemalt igakuuliselt arveid esitanud. Komisjoni hinnangul ei ole tarbija etteheide põhjendatud neil perioodidel, millal tegelikku gaasitarbimist ei olnud. Pooled ei ole lepingus kokku leppinud, et kaupleja on kohustatud tarbijale igal kuul esitama ka 0 euro väärtusega arveid.

Vaidlustatud arvega on seotud järgmised faktid: kaupleja tuvastas 16.07.2025 korralise hoolduse käigus, et logi kohaselt oli maagaasi arvesti mõõtnud tegelikult tarbitud koguse, kuid jättis kauplejale tarbitud koguste andmed alates 16.12.2024 arvesti kommunikatsioonipatarei tühjenemise tõttu edastamata. Kaupleja koostas tarbijale 2025.a juulikuul kohta 05.08.2025 arve nr GM2208832, millel kajastas maagaasi tarbimise perioodile 16.12.2024 kuni 16.07.2025 ning lisaks alates 17.07.2025 ülejäänud juulikuul tarbimise. Tarbija teavitas kauplejat arvega mittenõustumisest, kaupleja muutis arvet ning väljastas 12.08.2025 tarbijale muudetud arve nr GM2508473, millel kajastas eraldi perioodi 16.12.2024–30.06.2025 tarbimise ja eraldi juulikuul tarbimise ning mõlema perioodi kohta tollal kehtinud käibemaksumäära. Tarbija ei nõustunud taas

arvega ja nõudis, et kaupleja esitaks perioodis 16.12.2024–30.06.2025 iga kuu kohta eraldi tarbitud maagaasi koguse. Kaupleja teatas, et ta sai täiendavalt veel kahe kuu tarbimise andmed kätte alates 09.05.2025, varasemaid igakuulise tarbimise andmeid ei saanud kaupleja enam taastada, kuna arvesti sisemälu maht sai täis ja vanemad andmed kirjutati automaatselt arvesti enda poolt üle.

Tarbijat ei rahuldanud kaupleja selgitused. Kuna kaupleja ei suutnud lepingulise kohustuse rikkumisena esitada tarbijale igakuuliselt tarbitud maagaasi koguse andmeid, vaidlustas tarbija jätkuvalt tarbitud maagaasi koguse ning keeldus selle eest tasumast. Tarbija esitas 16.10.2025 komisjonile kaks maagaasi kogusega seotud arvet, milliseid ta ei ole aktsepteerinud: kaupleja 08.10.2025 võrguteenuse arve nr GM2510914, mille kohaselt tarbija vaidlustatud maagaasi kogusega seotud summas 199,99 eurot; Enefit AS 30.09.2025 maagaasi arve nr 180385578900, millist tarbija ei ole aktsepteerinud summas 424,01 eurot. Tarbija on seisukohal, et tal on õigus keelduda arvete tasumisest ning palub komisjonil tuvastada rahalise kohustuse puudumise.

Komisjon kontrollis, kas kaupleja rikkus lepingust tulenevat tarbitud maagaasi koguse mõõtmise, nende andmete kauplejale edastamise ning andmete alusel tarbija igal kuul arvete esitamise kohustust. Komisjon tuvastas, et jah, kaupleja rikkus perioodil 16.12.2024 kuni 30.06.2025 lepingust tulenevat igakuuliselt tarbitud maagaasi kohta tarbijale arvete esitamise kohustust. Õige on tarbija väide, et kuna arvesti kuulub kauplejale, lasus kauplejal hoolsuskohustus tagada arvestis töötava patarei olemasolu ning arvesti poolt kauplejale tarbitud maagaasi koguste edastamise funktsiooni toimimise.

Kuid komisjoni hinnangul ei mõjuta see asjaolu tarbijal lasuvat tasu maksmise kohustust. Asjaolude kohaselt mõõtis arvesti tegelikku maagaasi tarbimist edasi, häiritud olid üksnes tarbitud koguse kauplejale edastamise funktsioon.

Kaupleja edastas 12.08.2025 tarbijale e-kirjas tarbimise ja arvesti näitude andmed, millistega tarbija nõustus, kuna ta neid andmeid ei vaidlustanud. Tarbija ei vaidlustanud ka arvesti logil avaldatud andmeid. Vaidluse puudumisel loeb komisjon tõendatuks, et tarbija tarbimiskohas ei toimunud perioodil 03.07.2022 - 16.12.2024 maagaasi tarbimist, mille puudumise tõttu ei pidanud kaupleja sellel perioodil tarbijale arveid esitada. Kaupleja andmetel oli 16.12.2024 arvesti näit 5040,689 m³. Kaupleja mõõtis maagaasi tarbimist 2025.a juulikuu alguses ja lõpus, siis olid näidud 5719,482 - 5738,411 m³. Vaidlusalusel perioodi 16.12.2024-30.06.2025 arvutas kaupleja tegelikult tarbitud maagaasi koguse näitude alusel: 5719,482 - 5040,689 = 678,79 m³.

Tarbija esitas kauplejale jätkuvalt nõude esitada perioodile 16.12.2025 kuni 09.05.2025 igas kuus tarbitud maagaasi koguse andmed eraldi. Kaupleja teatas, et tal on võimatu neid andmeid esitada, kuna arvesti mälus ei ole enam perioodi 16.12.2024-08.05.2025 andmeid säilinud. Tarbija VÕS § 101 lg 1 p 1 alusel esitatud kohustuse täitmise nõue ei ole põhjendatud, kuna kaupleja teatas, et ta ei saa lepingust tulenevat kohustust selle võimatuse tõttu täita. Kui kohustust ei ole realselt võimalik täita, siis on tarbija jätkuv sellise kohustuse täitmise nõue ainetu. Sellisel juhul peab tarbija esitama kaupleja vastu mõne muu õiguskaitsevahendi, näiteks VÕS § 101 lg 1 p 3 alusel kahju hüvitamise nõude. Tarbija ei ole oma avalduses teatanud temal kahju tekkimist.

Kaupleja selgitustel ei ole gaasipaigaldistes välistatud tehniliste rikete esinemine. See asjaolu ei saa olla tarbitud maagaasi koguse eest tasu maksmise kohustusest vabastamise aluseks, see tuleneb ka lepingutingimusest. Lepingu p 6.1 kohaselt lähtutakse ostjale müügiperioodil tarnitud

gaasikoguste määramisel ostja gaasiarvestiga mõõdetud kogusest. Lepingu p 6.2 kohaselt gaasiarvesti remondi ja kordustaatlemise ajal kasutatakse reeglina müüja asendusgaasiarvestit, selle võimaluse puudumisel määratakse tarbitud gaasi kogus ostja varasema sama perioodi tarbimise alusel või selle võimatusel analoogse tarbija keskmise gaasitarbimise alusel.

Komisjon tuvastas, et pooltevaheline leping võimaldab esitada tarbijale arveid eraldi igakuuliselt mõõdetud maagaasi koguse alusel kui ka arvestuslike koguste alusel. Lepingu kohaselt võivad arvestuslikud kogused tegeliku tarbimisega kokku langeda, kuid lepingutingimus ei välista kõrvalekallet – näiteks juhul, kui arvel kajastatakse tasu andmed analoogse tarbija keskmise gaasitarbimise alusel. Antud juhul arvestas kaupleja vaidlusaluse perioodi eest tegelikult tarbitud maagaasi koguse.

Komisjon tuvastas, et kaupleja arvutas tarbija poolt tarbitud koguse vastavalt lepingutingimustele. Õige on tarbija etteheide, et kaupleja ei esitanud igakuuliselt arveid. Kuid selle kohustuse rikkumine ei mõjutanud tarbitud maagaasi kogust ega tarbijale kohalduvate tasude suurust, kuna need olid kogu perioodi vältel samad. Arvete hilinemisega esitamine annab tarbijale võimaluse leppida kauplejaga kokku hilinevad summade maksmisses pikema perioodi vältel.

Asjaolude kohaselt lasus ka tarbijal hoolsuskohustust. Antud tarbimiskohas ei toimunud tarbimist mitme aasta vältel, tarbija alustas 2024.a detsembris seal uuesti maagaasi tarbimist. Tarbija kinnitas komisjonile, et ta teab, et kaupleja on kohustatud esitama temale arveid iga kalendrikuu. Seega kui tarbija ei saanud 2025.a jaanuarikuus eelmise kuu kohta arvet, pidi tarbija mõistma, et temal lasus sellest kauplejale teatamise kohustus. See kohustus tuleneb ka lepingust. Lepingu p 11.2 kohaselt laienevad tarbijaga sõlmitud lepingule kaupleja võrguteenuse osutamise tüüptingimused. Tüüptingimuste p 9.9 kohustas tarbijat teavitama kauplejale arvestuskuu lõpust 15 kalendripäeva möödumisel, et ta ei ole saanud arvet. Asjaolude kohaselt oli tarbija asunud tarbimiskohas maagaasi kasutama, lepingu kohaselt oli tegemist tasulise teenusega, seega tarbija pidi ette nägema nii võrguteenuse kui maagaasi eest tasumise kohustuse tekkimist. Tarbijale tekkis arve puudumisest teavitamise kohustus alates 16.jaanuarist 2025, kuid tarbija ei teatanud siis. Tarbija ei teatanud kauplejale ka 16.vebruaril, 16. märtsil, 16.aprillil ega ka järgnevatel kuudel. Tarbija rikkus temal lasuvat hoolsuskohustust.

Komisjon tuvastas, et tarbijal lasus kohustus tasuda tarbitud maagaasi koguse alusel arvutatud võrguteenuse ja maagaasi maksumuse eest. Sellel põhjusel ei ole tarbija nõue põhjendatud ning komisjon jätab tarbija nõude rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/